

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Σύρος, 26 Νοεμβρίου 2012

**Εισήγηση του Περιφερειάρχη Νοτίου Αιγαίου Γιάννη ΜΑΧΑΙΡΙΔΗ
για το Ακτοπλοϊκό στο Περιφερειακό Συμβούλιο**

Η σημερινή συζήτηση για το ακτοπλοϊκό των νησιών μας γίνεται υπό συνθήκες πρωτόγνωρες για τη χώρα μας, για την οικονομία και την κοινωνία της.

Θα μπορούσε λοιπόν κανείς να αναρωτηθεί, κάτω από αυτές τις περιστάσεις, ποιο είναι το **ιδανικό τοπίο** που μπορεί να διαμορφωθεί για τη νησιωτική μας περιφέρεια και **ποιο το εφικτό**. Τι θέλουμε και πώς να το διεκδικήσουμε, ποια τα περιθώρια ενός χρεοκοπημένου κράτους να βρει λύσεις, πώς θέλουμε να είναι διαμορφωμένος ο ακτοπλοϊκός χάρτης των νησιών μας, τι μπορούμε να πετύχουμε και μέχρι πού μπορούμε να φτάσουμε.

Από τη μια, θα μπορούσε κανείς να επικαλεστεί το μάταιο να διεκδικείς και να φωνάζεις σε ώτα μη ακουόντων, που σήμερα είναι και χρεοκοπημένοι.

Από την άλλη, δεν μπορείς παρά να ανατρέξεις στο παρελθόν, όταν σε εποχές μιας **εθνικής ανεμελιάς και ευημερίας**, τα περισσότερα νησιά μας τελούσαν **συστηματικά υπό ένα καθεστώς ομηρίας** και πολλά απ' αυτά βίωναν την τραυματική εμπειρία του αποκλεισμού. Όσο για τα λεγόμενα "προνομιούχα" νησιά μας, αυτά αποτελούσαν πάντα αντικείμενο της πλειοδοσίας των ακτοπλόων, όσο αυτά συνέθεταν τις **γραμμές – φιλέτα**.

Πολύ πριν τα μνημόνια και τις περικοπές, **ανησυχούσαμε και μεταφέραμε με αγωνία διαπιστώσεις που σήμερα απλώς προσλαμβάνουν άλλες, ίσως ανεξέλεγκτες διαστάσεις:**

Το ακτοπλοϊκό δίκτυο της χώρας, δηλαδή το αν και πότε ο νησιώτης θα μετακινηθεί δια θαλάσσης και με ποιο τίμημα, είχε αφεθεί εξ ολοκλήρου στη διάθεση και στα περιθώρια κέρδους των δραστηριοποιούμενων εταιρειών.

Είχε γίνει πλέον αντιληπτό από όλους ότι **ένας μικρός αριθμός εταιρειών λειτουργούσε περίπου κατά το δοκούν, αλλάζοντας πλοία, μειώνοντας ή ακυρώνοντας δρομολόγια και αυξάνοντας τις τιμές**, ενώ μόνο σημερινό φαινόμενο δεν είναι **η απειλή ενός εφοπλιστή ότι θα πάρει τα πλοία του και θα φύγει. Εν ολίγοις, ένα καθεστώς που συνιστούσε από τότε τον ορισμό της ομηρίας.**

Ακόμα και πριν τα τωρινά πέτρινα χρόνια, το ακτοπλοϊκό των νησιών μας δεν ήταν προνομιακό πεδίο εφαρμογής γενναίων πολιτικών παρεμβάσεων.

Κι ας φωνάζαμε εμείς ότι το ακτοπλοϊκό, εξ ορισμού, μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για άσκηση ουσιαστικών και υποδειγματικών νησιωτικών πολιτικών, αν πράγματι τους ένοιαζε η γεωγραφική, κοινωνική και η οικονομική συνοχή της χώρας.

Και τότε, σε μια **«ευημερούσα»** χώρα, το πλοίο για ένα ακριτικό νησί ήταν κάτι σαν πολυτέλεια.

Κι ας επισημαίναμε την **εθνική διάσταση** της θωράκισης του Αιγαίου. Κι ας τονίζαμε ότι κάθε ευρώ που πηγαίνει στο πλοίο που θα προσεγγίσει ένα ακριτικό νησί είναι **εθνική επένδυση**.

Υπογραμμίζαμε το αυτονόητο, ότι το αίτημά μας για προσπελασιμότητα έχει άμεση σχέση με την ισονομία και ισοπολιτεία, γιατί αναφέρεται στο δικαίωμα του κάθε πολίτη να έχει ίση πρόσβαση στα κοινωνικά αγαθά.

Μιλούσαμε απλά λόγια για **την ίδια την δημοκρατία** και τις βασικές της αρχές, όπως και για το Σύνταγμα και τις ρητές προβλέψεις του για τις νησιωτικές περιοχές.

Ακόμα και το **μεταφορικό (μαζί και το διοικητικό) ισοδύναμο**, το αναδείξαμε σε **ηθικό ισοδύναμο**, όταν τα χρόνια της σπατάλης και της ροής του άφθονου δανεικού χρήματος, το κέντρο έραβε κοστούμεια για τον νησιώτη στα μέτρα της ηπειρωτικής Ελλάδας.

Αδυνατούσε να αντιληφθεί τις ουσιώδεις διαφορές και τις ιδιαιτερότητες του Αιγαίου σε σχέση με την Αττική, τη Θεσσαλία ή τη Μακεδονία. Δύσκολα κατανοούσαν – όταν το κατανοούσαν - ότι το μετρό και το τραίνο για τον νησιώτη είναι το πλοίο της γραμμής.

Ήταν οι εποχές της συλλογικής άγνοιας, με ανθρώπους σε θέσεις κλειδιά κάποιου από τους οποίους είχαν την αντίληψη ότι η Αστυπαλιά και η Κάλυμνος συνδέονταν με επαρχιακό δρόμο.

Τους εκθέταμε και στα μάτια της διεθνούς κοινότητας, όταν επικαλούμασταν ακόμα και τα εκατομμύρια των Ευρωπαίων πολιτών που περνούν τις διακοπές τους σε αυτά τα νησιά που υφίστανται μια εις βάρος τους μεταχείριση, που δεν επιτρέπει ούτε η συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ούτε το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, ούτε τα διεθνώς κατοχυρωμένα ανθρώπινα δικαιώματα.

Από τότε, το ακτοπλοϊκό των νησιών μας ήταν ένα μέτωπο σύγκρουσης με τις συγκεντρωτικές αντιλήψεις του κέντρου, με ενδεικτικό παράδειγμα της νοοτροπίας αυτής, το **Συμβούλιο Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών**, ένα όργανο της πολιτείας που λειτουργεί και γνωμοδοτεί αποκλειστικά για θέματα που αφορούν τη ζωή των νησιωτών, να συνεδριάζει στην Αθήνα. Μια απόπειρα να βγει εκτός των τειχών και να ακούσει τις τοπικές κοινωνίες έμεινε στη μέση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Γι' αυτό σήμερα αμφισβητώ ευθέως και καθαρά, ως άλλοθι και προσχηματική την επίκληση της οικονομικής κατάρρευσης για να δικαιολογηθεί, στο σύνολό της, μια νέα περιοριστική έως ασφυκτική πολιτική για ακτοπλοϊκό των νησιών μας.

Η σημερινή κρίση απλώς επιβεβαιώνει **πόσο εύθραυστο ήταν το οικοδόμημα της ελληνικής ακτοπλοΐας και το συγκοινωνιακό δίκτυο των νησιών μας**. Και αυτό διότι θεμέλιο του οικοδομήματος ήταν μια διαρκής αντιπαράθεση ανάμεσα στο **δημόσιο συμφέρον** και την επιχειρηματική εξίσωση **κόστους – οφέλους** των ακτοπλοίων. Συνήθως κέρδιζε η δεύτερη, όσο τα νησιά μας έμοιαζαν με φλέβα χρυσού και επικρατούσε συνωστισμός ενδιαφερομένων για να τα εξυπηρετήσουν.

Οι σημερινές συνθήκες ευνοούν και επιταχύνουν αυτήν την αποδόμηση, με τις επιπτώσεις και το τίμημα να καταβάλλονται, όπως πάντα, πάλι από τον Αιγαιοπελαγίτη. Επιπτώσεις που αφορούν και επηρεάζουν την ποιότητα της ζωής του, την ασφάλεια και την υγεία του, την επιχειρηματική του ανάπτυξη, τη διατήρηση του πληθυσμού στα νησιά μας και την αποτροπή ενός νέου ξεριζωμού.

Πώς εκδηλώνεται η κατάρρευση ;

- Μειωμένοι πόροι για την επιδότηση των γραμμών δημοσίου συμφέροντος και διακοπές δρομολογίων.
- Κόστος καυσίμων, αύξηση ναύλων.
- Ακτοπλόοι που χρεοκοπούν ή που δηλώνουν χρεοκοπημένοι και απειλούν να δέσουν τα πλοία τους και να τα πουλήσουν όσο –όσο.
- Ναυτεργάτες με ψαλιδισμένα εισοδήματα και ελάχιστα κίνητρα.
- Λιμενικές υποδομές, στρατηγικής σημασίας, γίνονται αντικείμενο οικονομικού παζαριού, με την προοπτική ιδιωτικοποίησής τους.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες επαναδιατυπώνουμε το ερώτημα που έθεσα στην αρχή: Τι θέλουμε και πώς να το διεκδικήσουμε - ποια τα περιθώρια ενός χρεοκοπημένου κράτους να βρει λύσεις.

Ο Υπουργός Ναυτιλίας και Αιγαίου Κωστής Μουσουρούλης εγκαινιάζει μια διαδικασία διαβούλευσης, επισημαίνοντας δύο δεδομένα και κοινά αποδεκτά: **(α) η ακτοπλοϊκή σύνδεση των νησιών αποτελεί εθνικό ζήτημα και (β) ο νησιωτικός τουρισμός**, άμεσα εξαρτώμενος από τις ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες, στηρίζει την εθνική προσπάθεια για ανάκαμψη.

Ο νησιώτης υπουργός συμπληρώνει πως αυτά τα δύο δεδομένα **«προϋποθέτουν ασφαλείς συγκοινωνιακές γέφυρες με ένα ικανοποιητικό επίπεδο συχνότητας, αξιοπιστίας και σε ανεκτό κόστος»**.

Εκτιμά ότι διαμορφώνεται ένα δυναμικό περιβάλλον και θεωρεί αναγκαία την **επανεξέταση του υφιστάμενου πλαισίου** ως προς τις ρυθμίσεις που δεν ανταποκρίνονται πλήρως στα σύγχρονα δεδομένα.

Πρόκειται για θετικές και αυτονόητες διαπιστώσεις, που όμως πρέπει να οδηγήσουν σε αποφάσεις που θα αλλάζουν τους σημερινούς συσχετισμούς και θα αναστρέφουν ένα **κλίμα προδιαγραφόμενου ναυαγίου** στα ακτοπλοϊκά μας πράγματα.

Διότι αν κάποτε το **κακό σενάριο ήταν η ανεπαρκής** ακτοπλοϊκή σύνδεση των νησιών μας, σήμερα μιλάμε και φοβόμαστε **μια παντελή έλλειψη πλοίων**.

Κάποτε απαιτούσαμε **άρτια** ακτοπλοϊκή εξυπηρέτηση των νησιών μας και τα τελευταία χρόνια εξαναγκαστήκαμε να διεκδικούμε **«ικανοποιητική» και «μίνιμουμ»** συγκοινωνία.

Ποια και πόσες άλλες εκπτώσεις να κάνει ο νησιώτης; Πόσες άλλες υποχωρήσεις και συμβιβασμούς να υποστεί;

Το Περιφερειακό Συμβούλιο στην προηγούμενη συνεδρίασή του κατέληξε σε μια απόφαση – ψήφισμα, την τελευταία παράγραφο της οποίας πρέπει όλοι, από τον Πρωθυπουργό μέχρι τον τελευταίο συναρμόδια υπουργό ή παράγοντα, να λάβουν σοβαρά υπόψη τους: «Προκειμένου να διασφαλιστούν οι ελάχιστες έστω προϋποθέσεις για απρόσκοπτη και ποιοτική συγκοινωνία στα νησιά μας, το Περιφερειακό Συμβούλιο, με την αρωγή και τη συνδρομή των κοινοβουλευτικών εκπροσώπων των δύο νομών μας, Δωδεκανήσου και Κυκλάδων, *διατηρεί το δικαίωμα να υπερασπιστεί με κάθε πολιτική - αν κριθεί σκόπιμη, και με κάθε πρόσφορη νομική διαδικασία, τα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα των κατοίκων της Περιφέρειάς μας*».

Σε αυτήν τη θέση πρέπει να μείνουμε προσηλωμένοι και να την υπερασπιστούμε μέχρι τέλους.

Σας ευχαριστώ...